

Órigenész

Lázár megkötözöttségéről

Tudnunk kell, hogy vannak ma is némely Lázárok, kik Jézus barátsága után elgyengültek és meghaltak és sírban és a halottak földjén maradtak, holtakkal holtan — és akik azután Jézus imádságára megelevenedtek, és a sírból Jézus hangos kiáltásával kihívtak. Ó, az engedelmes! Kijön a korábbi bűneiből halott voltához méltó kötelékekkel körülvevett, kinek arca még kendővel betakart, ki nem lát, s még járni se képes, sem bármit megtenni a halál kötelékei miatt, míg Jézus nem parancsol az őt megoldóknak, s akik képesek őt elbocsátani, hogy elmehessen! [...]

Ezután a „kijött a megholt megkötve lábain és kezein ruhákkal” szövegrész alapján azt kell mondanunk, hogy különbség van a kezek és lábak megkötözöttségei között is, és nem ugyanaz, ha valaki a meghalásból fakadó megkötözöttséget vette magára —ahogy e kötelékek is a halál nevét viselik (hiszen eme ruhák a halott kötelékei)—, mint az, ha valaki az Úr ítéletére kötöztetik meg, mikor Ő belépve rátekint az asztalnál ülőkre, s meglátva azt, aki nincs menyegzői ruhába öltözve, ezt mondja róla: „Megkötözve kezein és lábain vessétek ki a külső sötétségre!”

De van még valami ezen a helyen, ami összevetésre vár: az, hogy „az ő arca kendővel volt bekötve”, azzal, hogy lepel volt Mózes arcán, mikor a néppel beszélt. A Lázár arcán lévő kendő ugyanis a halott látomásokat rejtette el előle, Mózes leple viszont azok iránti gondoskodásból volt arcán, akik a népből nem tudták elviselni annak ragyogását.

Megkérdzheted arról, aki nem volt menyegzői ruhába öltözve, akiről ez mondatott: „Megkötözve kezein és lábain vessétek ki a külső sötétségre!”, vajon mindig megkötözve marad-e, és a külső sötétségben (hiszen nincs odaírva az, hogy „örökre”, vagy hogy „mindörökre”), vagy valamikor eloldoztatik, mert az erről szóló történetből nem világlik ki, mi van leendő eloldatásáról megírva. Nem tartom tanácsosnak, hogy meg nem értve valamiképpen, de leginkább hogy nem íratott meg róla, mégis megmagyarázzam.

Megkérdzheted ez alapján: „mondta nekik Jézus, oldjátok el őt”, hogy kik azok a „nekik”? Mert az sincs feljegyezve, hogy a tanítványoknak, az sem, hogy a körülötte álló tömegnek, de az sem, hogy a Máriával lévő s őt vigasztaló zsidóknak. Ez alapján pedig: „angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki” —és eme szakasz előre-mutatató jellege miatt azt is feltételezhetné valaki, hogy ez: „oldjátok el őt és hagyjátok elmenni” vajon nem az angyaloknak mondatott-é.

Ford: Hanula Gergely

„Origenis Commentariorum in Evangelium Joannis”. Tomus XXVIII. 6–7.,
in *Origenis Opera Omnia*. Patrologiae Graecae XIV. c. 693., 697.